

× تهدید رگ نفتی

۲۳ فروردین ۱۳۶۱ روزنامه‌ی گاردین نوشته بود بسته شدن خط انتقال نفت عراق به مدیترانه، صادرات نفتی این کشور را در اوج بحران به نصف رسانده است. این اقدام دو روز پس از آن انجام شد که سوریه اعلام کرد مرزهایش را با عراق می‌بندد که عملاً صادرات غیرنظامی را نیز از طریق این کشور به بغداد غیرممکن می‌ساخت. مقامات سوریه در توضیح این اقدام گفتند که قصدشان پیشگیری از اقدامات خرابکارانه‌ی عراق بوده است. سوریه یکی از معدود کشورهایی بود که در جنگ طرف ایران را گرفته بود. گاردین نوشته بود ماه پیش نیز وزیر خارجه‌ی این کشور در سفری به تهران، چند قرارداد جهت افزایش همکاری‌های اقتصادی میان دو کشور امضا کرده است. یکی از توافقات میان دو کشور این بود که «ایران روزانه ۱۷۵ هزار بشکه نفت به سوریه بفروشد.» تا به این طریق جای خالی نفتی که عراق به سوریه می‌داد، توسط ایران پر شود. «بسته شدن خط لوله‌ای که از سوریه می‌گذشت، برای عراق تنها یک مسیر برای صادرات نفتش باقی گذاشت.»

و گفت او به دنبال جنگ نبوده و برای جلوگیری از تهدید ایرانی‌ها حمله کرده است؛ آن هم به گلوگاه‌هایی که اگر باز می‌ماندند، ایرانی‌ها از آن‌جا به عراق حمله می‌کردند. صدام گفت: «ما حاضریم همین الان خاک ایران و خرمشهر را تخلیه کنیم ولی چه تضمینی وجود دارد که در صورت عقب‌نشینی ما ایران به عراق حمله نکند؟ او در توجیه تعداد بالای اسرایش در فتح‌المبین گفت در جنگ جهانی دوم هم کشورهای پیروز هزاران اسیر داده‌اند. این اسیرها خود نشان می‌دهد که ما دنبال جنگ نبوده‌ایم و برای آن آمادگی نداشتیم و نیروهای ما داوطلب و غیرحرفه‌ای هستند. در آن جلسه صدام سخت می‌توانست جمله‌ای قدرتمندانه بگوید. می‌گفت من دیگر آن صدامی نیستم که در کاخ ریاست‌جمهوری بنشینم. به مرزهای جنگ می‌روم و با ایرانی‌ها می‌جنگم.»

کوله‌ی رزمندگان ایرانی.
در عملیات فتح‌المبین
حجم حضور نیروهای مردمی
فرماندهان ایرانی را کاملاً
غافلگیر کرد.

اسرای عراقی در عملیات فتح‌المبین. صدام در این عملیات نزدیک بود اسیر شود و این یکی از دلایل تلخی سال ۱۹۸۲ در کام او بود.

حین عبور از جاده‌ای در نزدیک جبهه ناگهان در محاصره‌ی نیروهای ایرانی قرار گرفته بودند. ایرانی‌ها خبر نداشتند صدام را در محاصره‌ی خود دارند. «ماهر عبدالرشید توانست صدام را از این مهلکه نجات دهد. بلافاصله پس از عملیات فتح‌المبین ایران آماده شد برای پس گرفتن خرمشهر؛ شهری که به نمادی از جنگ ایران و عراق تبدیل شده بود. صدام حالا بیش از هر زمان دیگری در تنگنا قرار گرفته بود و در این فاصله سوریه‌ها یک ضربه‌ی بزرگ به صدام وارد کردند.

× ضربه‌ی سوریه

۲۳ فروردین، سوریه با ایران توافق کرد و لوله‌های نفتی عراق را، که از سوریه می‌گذشت، بست. صدام به فاجعه نزدیک شده بود. شب در جلسه‌ی فرماندهان حزب بعث، صدام از تاریخچه‌ی حزب بعث و دشمنی‌های سوریه گفت و معتقد بود دشمنی جدید آن‌ها ربطی به جنگ ندارد. صدام به نامه‌هایی که عراق قبل از شروع جنگ به ایرانی‌ها نوشته اشاره کرد

